

İLİM, AMEL VE TOPLUMUN KALKINMASI HAKKINDA ÖĞÜTLER

Eûzubillahimineşşeytânirracîm.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

*el-Hamdülillahi rabbilâlemin ve'l-âkibetü
li'l-müttekîn. Vessalâtü vesselâmü alâ sey-
yidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî
ecmaîn.*

*İ'lemû eyyühe'l-ihvân enne efdale'l-kitâbi
kitâbullah ve enne efdale'l-hedyi hedyü mu-
hammedin sallallahu aleyhi ve sellem ve şer-
ra'l-umûri muhdesâtühâ ve külle muhdesin
bid'ah ve külle bid'atin dalâleh ve külle
dalâletin fi'n-nâri. Ve bi's-senedi'l-muttasılı
ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve sellem en-
nehû kâl;*

a. Her Sarhoş Edici Haramdır

كُلُّ مُسْكِرٍ حَرَامٌ وَإِنَّ عَلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ
لَعَهْدٌ لِمَنْ شَرِبَ الْمُسْكِرَ أَنْ يَسْقِيَهُ

مِنْ طِينَةِ الْخَبَالِ قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ
وَمَا طِينَةُ الْخَبَالِ؟ قَالَ: عَرَقُ أَهْلِ النَّارِ

Küllü müskirin harâmün ve inne ala'llâhi azze ve celle le-ahdün li-men şeribe'l-müskira en yeskıyehû min tîneti'l-habâli, kâlû: Yâ Rasûlallâhi, ve mâ tînetü'l-habâli? Kâle: Araku ehli'n-nâri.

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Küllü müskir. Adamın aklını şekil veren, fikir hali veren ne kadar meşrubat varsa, hep bütün meşrubat. Adı yok. Ne kadar insanın aklına zarar veren, şekil veren, şuurunu kaçıran neler varsa onların hepsi haram.

Ve inne ala'llâhi azze ve celle le-ahdün li-men şeribe'l-müskira en yeskıyehû min tîneti'l-habâli. Allah-u Teâlâ ahdetmiştir ki bu içkiyi içen, kıyamet gününde, tîneti'l-habâl denilen suyu verecek.

Demişler ki Yâ Resûlullah bu tîneti'l-habâl nedir?

Buyrumuş ki; *Araku ehli'n-nâri*. Ehl-i cehennemin terleri. Çok büyük terleri. Yani dünyada malummuş ki en büyük nimet insan da akıldır. Aklı olmayanlar tımarhanede malum halleri.

Niçin?

Aklı yok. Adam her tarafı sağlam kuvvetli ama akı, şuuru olmadığı için oraya hapsediyorlar onları. İnsanlara zararı olmasın diyerekten. Allah muhafaza onlar aramızda olsa zararları da olur birçok insanlara. İşte o en güzel akı, biz kendi kendimize giderici şeyler buluyoruz. Bu insanoğlu acayip bir mahluk. O aklını giderecek, aleme maskara olacak derecede zirvesini kaybeder, konuşmasını kaybeder, şuurunu kaybeder.

Ondan sonra bir de bayılma düşüp, ne diyorlar ona?

Kendinden geçiyor yani. Ee, bu kötü şeylerden bir şey. Buna insan kendisi yapıyor, kendini bu hale sokuyor. Bunun çok şeylerine rast geldik, acayıplarına rast geldik. Yani bir fotoğraf makinesi istedim ki, sevmem fotoğrafı ama, istedim ki o anda bir fotoğraf

makinesi olsa da bunların resimlerini alalım. İçmişler, içmişler, bayılmışlar. Çoluk çocuk başlarına toplanmış, eğleniyorlar onlarıyla. Haberleri yok kendilerinden. O kadar kendilerinden geçmiş insanlar.

Nedir bu?

Alt tarafı, sen Allahu Teâlâ'nın verdiği o güzel aklı, kendi kendine kaybediyor ve kendini maskaraya çeviriyorsun. Sonra evde çoluk çocuk rahatsız olur, ev eşyası rahatsız olur, Zararı tükenmeyecek kadar zararı var yani. Vücuda da zararı var. Onu içmekle yani vücut bir kesb-i afiyet mi ediyor, kuvvet mi buluyor?

Hepsi masaldan ibaret. Vücudu da hırpalıyor. Kanser denilen hastalığın kökleri de buradan geliyor. Allah muhafaza. Çünkü yasakların hiçbirisinde menfaat yoktur. Cenâb-ı Hak ne kadar yasak yaptıysa, nehy-i anil münker diyoruz ya, her cuma okuyoruz. Emr-i ma'rûf, nehy-i anil münker. Münkerlerden yani Allah-u Teâlâ'nın yasak ettiği şeylerden uzak olmak, kaçmak. Bunun bir faydası vardır.

Canım Allah onun o faydasını bilmiyor da mı yasak etti bize?

Bu kadar şuarsuzluk olur mu?

Allah-u Teâlâ'nın yasak ettiđi bir şeyi, elbette bilemediđimiz çeřitli hikmetleri var. Bize dűřen vazife, emri ilahiye itaatten ibarettir.

Ee, ne olacak?

Kafamı biraz sersemledi, beni de mecnun hale getirecek, söylediğimi anlamam, dinleyen de güler, saçma sapan konuşur.

Bu maskaralı insan, neden böyle düşün canım?

Allah Teâlâ'nın verdiği güzel aklı neden bu hale getirirsin?

En güzel nimet akıldır. Akıllı olmayınca insanlar para yetmez. Ne ibadet yapılır ne başka bir şey yapılır. Hiçbir şeyin faydası olmaz. Cemiyete zararından başka bir şey yok. Onun için buna ceza, madem sen böyle cemiyeti bu hale getirdin, şuurunu kaybediyorsun. Bir vakit bize doktorlar ders verdiler de, doktor

dedi ki, bu bir kadehten başlar. Bir kadeh içersin, bir şey yapmaz. Hiç zarar yok işte. Ben az içiyorum diyenlere karşı. Ama bir gün gelir ki, o bir kadeh sana tesir etmez. İki olsun der. İki olunca bir vakit sonra o da tesir etmez. Üç olsun dersin. Derken bir ayyaş olur gidersin. Bir şeyler de içersin, hiç şeyde olmaz. Tesir olamaz vücuduna. Çünkü vücut ona alışır.

Bu haram şeylerle vücudu harap etmek insana yakışır mı yani?

Canım canım gavur yapıyormuş, gavur yaparsa yaparsın.

Bana ne?

Benim dinim İslâm dinidir. İslâm dininde bu yasakmış madem ki ben bunu ağzıma almam. Dinleyin bakın.

كُلُّ مُسْكِرٍ خَمْرٌ وَمَا أَسْكَرَ كَثِيرُهُ
فَقَلِيلُهُ حَرَامٌ

Küllü müsكين hamrun. Orada haram dedi, burada hamrın diyor. Yani her müsكين adıma şekil veren her şey, yukarda bahsi geçti

ya, hangisi olursa olsun hepsi hamir, şaraptan ibarettir.

...إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ...

Inneme'l-hamru ve'l-meysiru... (Mâide Suresi 90. Ayet)

İşte her müskir o hamr'ın içerisinde. Ne kadar müskir var, hepsi hamr'dır.

Ve mâ eskera kesîruhû. Fakat az içince bir şey olmuyor bir içki. Ama çok içersen sarhoş ediyor adamı. Binaenaleyh onun azı da haram. Şimdi sigara, bir tanesi bir şey yapmıyor. İki tanesi bir şey yapmıyor. Fakat çok iç sarhoş eder adamı bu defa. Binaenaleyh o nasıl çoğu sarhoş ediyorsa, öyleyse onun azı da haramdır. Bu da onun içine girer. Allah bu kötü huylarının hepsinden intibahlar versin, uyanıklar versin, şuur versin, düşünce versin. Bu az bir para değil yani. Bugün on, on beş liraya patlıyor bir sigara içenin masrafı. Ayda şu eder, yılda bu eder. Biz bugün çok sıkıntılı bir durumdayız, muhtaç bir durumdayız her cihette. Biz bir sefer Mekke-i Mükerreremeye gittiğimiz vakitte Bizi bir Türkistanlı davet etti evine. Ara sırada

da gelir buraya. İşte gelmiş burada tatbikatlarda da bulunmuş. İmam Hatip mekteplerinde kaç çocuk okuyor, üniversitelerde kaç çocuk okuyor. Bunun şeyisini de yapmış, hesabını da yapmış. Bize dedi ki, sizi düşen vazife çok ağır. Siz bizim durumumuza düşmüşsünüz. Siz bizim durumumuza düşmüşsünüz. Biz de Rusya'dayken bağlar, bahçeler güzel ellerimizde. Efendim işi gücü para kazanmaya verdik. Çocuklarımızı okutmadık. Çocuklarımızı okutmadık. Ve binaenaleyh para kazanmak tatlı geldi bize. O tatlının arkasından acı gelen geldi dedi. Biz de soluğu burada aldık dedi. Bakıyorum sizin de vaziyetiniz hemen hemen buna benziyor dedi. Binaenaleyh size düşen vazife kazancınızın, o adamın söylediği yani, kazancınızın dörtte üçünü feda etmezseniz akıbetini fena dedi adam. Bu adamın sözü. Yani biz şimdi dörtte üçünü feda edeceğimizi bırak da günde bu kadar da fuzulü masraf yapıyoruz, hiç yoksa. Bu fuzulü masraflarımızı cemiyetimizin hayırlarına harcasak fena mı olur yani?

Bugün kim bilir ne kadar aç, ne kadar susuz, ne kadar çıplak insanlar var bunlar. Bunlar hep yardıma muhtaç.

Bunları kim yapacak?

Hep biz yapacağız. Ama bunlarla hiç ilgimiz yok. Yalnız keyfimize, böyle günah şeylere, paraları harcamakta, ben kazandım kim karışır benim parama diyerekten Allah esirgeye, çileden çıkıyoruz. *Küllü mağrûhûn*. Ne kadar mağrûh, hayırlı işler varsa, hayırlı iş, yalnız para vermek değil yani, işler de buna dahildir.

كُلُّ مَعْرُوفٍ صَدَقَةٌ

Küllü ma'rûfun sadekatün. Her bir hayırlı iş, *sadekatün*, ki o yaptığın hayırlı işin içinde Allah'ın rızası vardır. Allah o işten memnun olur. Mesela yolda gittiğin vakitte herkese zarar verecek bir taşı kaldırsan, bir çubuğu kaldırsan, bir dikenini kaldırsan, başka bir kardeşime zarar vermesin diyerekten, bu da sadaka yerine geçer. Sadaka parayı verirsin başka. Fakat böyle hayırlarla sadakadan mağdurdur. Yemek yedirmeler, fakirleri gözetlemeler, giydirmeler, işte cemiyetin çeşitli ihtiyaçlarına el atmak sadakalardan bazıları. Şimdi mesela sırası gelmişken bizim

camimize, Allah razı olsun, kalorifer yapıyorlar. Sabahleyin güzelce üşümeden oturacağız, gecede oturacağız sıcacık. Fakat bunun parasının bir türlü toplamaya gücümüz yetmiyor. Ona söylüyoruz, buna söylüyoruz, işte. Hep zorlukla işte. Halbuki bu, gönülden gelerekten. Oh, teşekkür ederiz. Allah razı olsun. Bak bizi düşünüyorsunuz da camimizi de ısıtmak için çalışıyorsunuz.

Eh, nedir bunun masrafı yahu?

Biz de iştirak edelim diyerekten, katılmak lazım gelirken, kafasına çevirip de o tarafa bakmak bile istemiyor o insan. Böyle cemi-yetçilik mi olur?

Harama gelirken parasını harcamaktan kaçınmıyor da, helal ve sadaka olup da ahirette kendisini kurtarmasına medar olacak hayırlara iştirak etmekten uzak, uzak kalıyor insan. Allah kusurlarınızı affetsin.

Onun için *“Küllü’MRIIN fî zılli sadekatihî”* dersin altında gelen bir hadiste, herkes verdiği sadakanın gölgesi altında bulunacak. O gün ağaç yok ki gölgelendirilsin kıyamet gününde. Seni o gün gölgelendirecek, rahatlandıracak,

verdiğın sadakaların nispetinde olacak. Sadakan çoksa büyük ağaçlar altında, hiç güneşi görmeden rahat rahat oturursun. Uzun bunun ravileri. Müslim de bunun içerisinde, Davut da bunun içerisinde.   dört tane de ravileri var ayrıca.

b. Bereketten Yoksun Söz

كُلُّ كَلَامٍ لَا يُذَكِّرُ اللَّهَ فِيهِ فَيُبْدَأُ بِهِ وَيُصَلِّيَ
عَلَىٰ فِيهِ فَهُوَ أَقْطَعُ أَكْتَعُ مَمْحُوقٌ مِنْ كُلِّ بَرَكَتٍ

Küllü kel min. Konuřuyorum işte, bir şeyler söylüyor, kelam. Bu hangi kelam olursa olsun. *L  y zkeru'll h  fîhi.* O kelamın konuşmanın içerisinde Allah Teâlâ'nın zikri yok. Boşuna konuşuyorsun yani. Onun da bir vaaz, bir nasihat, bir hayra yarar, istikbalde bir hayra yarar, menfaatli sözler değil de, boşuna konuşmalar da. Dedikodu dediğimiz şeyler, masal gibi hikayeler. Bunlar hangisi olursa olsun, *fe-y bde  bih * ve *y sall  aleyye*, benim üzerime de sal t-u sel m getirilmiyor. Sal t-u sel m getirilmeyen yani. Resûlullah olmayan her kelam, *fîhi fe-hüve akta'u*. Hayırdan, hayırdan mahrumdur. *Ektar*, noksandır.

Memhûkun min külli beraketin. Her bereketten mahrumdur. Niçin? Allah-u Teâlâ bizim yaratmasından gaye bu memleketini binalarla süsleyelim, ağaçlarla süsleyelim, işte neler yapılacaksa yapmak için yaratmamış Cenâb-ı Hak bizi.

Biz gurbette de otursak, nerede otursak, bizim vazifemiz Allah-u Teâlâ'yı tanımak, Allah-u Teâlâ'yı tanımak, bilmek ve O'na olan itaatı emri yerine getirmektir. Ben sizi başka şey için yaratmadım. Yarattığımı ancak siz beni bilirsiniz ve bana itaat edip durasınız. Yaratılışınızın sebebi hikmeti, "*Ve mâ halaktu'l-cinne*" "Sizden evvelki cin taifesini de, sizi de ben başka şey için yaratmadım, ancak beni bilsinler ve bana taat etsinler ibadette. Ee, sen bütün gayeni dünyaya harcıyorsun, sözlerini boşa harcıyorsun, bunda bir faydacık var mı sana?

Biliyoruz ki geldiğimiz nasıl geldiysek öyle de gidiyoruz işte. Her gün gidenler sürüyle. Her günde mezarlıkların arasından geçiyoruz sağda solda, taşlar bize ispat ediyor ki ben burada senden çok kuvvetliydim, senden çok zengin idim, senden çok bilgin idim. Ama

bugün burada sesim çıkmıyor işte bak. Toz toprak olmuşum artık. Kemiklerimde çürümüş. Arkadaşın bu.

Hiç düşünmez mi insan bu akıbetini?

Hemen bugünkü kuvvetiyle sanki dünyaya hâkim gibi.

Olur mu öyle şey?

Bakınız şimdi.

كُلُّ عَيْنٍ زَانِيَةٌ وَالْمَرْأَةُ إِذَا اسْتَعْطَرَتْ
فَمَرَّتْ بِالْمَجْلِسِ فَهِيَ زَانِيَةٌ

Küllü aynin zâniyetün ve'l-mer'etü izâ ista'tarat fe-merrat bi'l-meclisi fe-hiye zâniyetün. Ahmed b.Hanbel, Tirmizî, Hasenin, Taberânî, An Ebi Musa. Çok rivayetleri çeşitli, burada da bir çeşidi geldi. Allah gözleri vermiştir ki bize şu masnuhat, yani yaratılıştaki masnuhat dediğimiz varlıkların çeşitleri, ağacından, yaprağından, toprağından tut, gökteki bütün mevcudatları şu göz görür. Bu gözü Allah Teâlâ bize vermiştir ki, benim yarattıklarım eşyayı görsünler, bunların Hâlik'i ben olduğumu anlasınlar, idrak etsinler. Bu

gözü bunun için vermiş Allah. Kur'an okursun, zikrullah yaparsın ve bu masnuata bakarsın eşyaya, bu kimsenin yapacağı bir şey değil ya. Bir yaprakta yirmi beş bin delik varmış şu kardarcık yerinde, oradan teneffüs ediyor. Ne görmenin imkanı var, ne de anlamamanın imkanı var. Bu kudretin, kudret-i İlahi'nin de altından çıkacak ne zihin var bizde ne kafa. Bu kadar incelikler var ki yaratılışımızda, şu mesela kafamızı söylüyorlar, akılların dışında bir şey. Akıllarının dışarısında bir şey. Bunu Allah vermiş. Şu ufacık kafanın içerisinde her şey saklı. Yaptıklarımızı biliyoruz. Burada nerede saklanıyor bunlar?

Kur'an-ı Azimuşşan'ı ezberlemiş hafızlar. Hadîsleri ezberlemiş hafızlar.

Nerede saklıyorlar bunları?

Ama Allah ne güzel yaratmış. Hepsinin yerli yerinde hafız olan güzel yapıyor bunları. Şimdi Allah bu gözleri sana vermişken Bu gözlere haram yerlere baktığın zaman vakitte, haramlara baktığın vakitte ki, *ve'l-mer'etü* diyor, *Küllü aynin zâniyeh*. Bu göz harama bakınca zina yapan bir adam nasıl günahkâr oluyorsa aynı günahı o da alıyor. Senin baktığın

güzel bir şey değil ki, güzele bakmak sevap diyorlar, ben de onun için baktım. Şimdi hepsi de bedava boş. Baktığın iyi ama bu bir yol. Gözün irtibatı kalp ile dir. Gözün irtibatı kalbi ile dir. Kulağın irtibatı kalp ile dir. Bütün azanın irtibatı kalp ile dir. Binaenaleyh bu gördüğün şeylerden olan günah, pislikleri kalbedir. Kalp bir havuz. Bu göz, kulaklar neler alırsa onu havuzuna indirir, gönül havuzuna. Bu gönül havuzu temiz sularla dolarsa bundan temiz ameller çıkar. Pis sularla dolarsa, pis sularla, çirkin sularla ne oluyor bir şey olmaz tabi. Binaenaleyh o bakışlardaki zina günahlarının gözlere inmesi, şeylere inmesi dolayısıyla, gönüle inmesi dolayısıyla, gönül pisleniyor. Gönül de nazargah-ı ilahi. Gönül, nazargah-ı ilahi. Allah senin kalıbına bakmıyor, benim kalıbıma bakmıyor, sözüme bakmıyor, hiçbir şey bize bakmıyor. O'nun baktığı şey bu gönül. Bu gönül temiz olursa ne mutlu sana. Onun için bugün bir dostum bir mektup yazmış da, şairâne bir şey, şiirlerle. Getirmedim, unuttum. O şiirinde diyor ki, Gönül bir nezargâh-ı ilâhîdir, arş-ı rahmandan yüksektir. Arş-ı rahmandan yüksektir. Gönül bir Kâbe'dir. Bu Kâbe, Mekke'deki Kâbe'yi de benzemez.

Mekke'deki Kâbe, bir kıbledir, oraya teveccüh edilir.

Fakat gönül Allah'a dönmezse, kaç kere sen oraya gideceksin?

Gönlün Allah'a dönmesi lazım. Allah'a dönecek gönlün de temiz olması lazım. Temiz olmayan gönül Allah'a dönemez. Allah'a dönemeyince, her gün git burada otur, bir şeye yaramaz.

Ebu Cehiller orada yatmadı mı?

Ne yaradı onlara?

Binaenaleyh, bu gözlerin, zinaya sebep oluşları, onların kalbe indirdikleri kötülüklerden, pisliklerden, günahlardan naşı olur. Bunun için, Mü'min kardeşin vazifelerinden birisi, gözünü, Allah'ın yasak ettiği şeylerin hiçbirini bakmamak. Yalnız burada kadın değil. Bütün eşya içinde seni Allah'tan alıkoyan herhangi bir ziynet olursa olsun, bu ziynete bakmak da caiz değildir. Mesela gayet güzel bir apartman gördün. Gayet güzel süslemiş içini dışını. Baktın hayran olur.

Neyine lazım ya?

Yapan yapmış vebali ona ait. Sorgunun cevabını verecek. Sen Allah'ına dön Allah'ına. Sana Allah'ından başka fayda verecek hiçbir şey yok. Onlar seni aldatır, taşları birbirlerine yığarsın taş devrinin insanları gibi, ne olmuş beş kat, on kat taşı yığmış bir yere, koltukları böyle kabarır bunlar benim diyerekten, sonra giderken ne alemde gideceksin, Allah'ın huzuruna. Cemiyetine bir hizmeti olmamış, fakir fukaraya bir hizmeti olmamış, Allah'a da dönüp rahmetine de, kim bilir ne kadar kapanabilir, Allah'ın huzurunda. Binaenaleyh, bunlar vebalden ibarettir. Binaenaleyh, bu böyle olduğu gibi, kadınlarımızı da çok himaye etmek vazifemizdir.

Bak diyor ki, *ve'l-mer'etü, kadın, izâ ista'tarat*, süslenmiş ve kokulanmış. Süslenecek, kokulanarak, *fe-merrat bi'l-meclisi*, şu meclisten, bu meclisten geçiyor gidiyor. Onun geçiş gidişi *fe-hiye zâniyetün*, erkeklerin şehvetlerini tahrik ettiğinden dolayı o kadına zani cezası diyor. Allah kusurlarımıza affetsin. Gençlik başka şeye benzemez. Hepimiz 70-80 yaşındaki insanlar olsak kolay iş ama, gençlik denilen felaket arkasından şehvetiyle şeytanla beraber. Şehvet yalnız değil, şehveti

destekleyen şeytan da var. Şeytana destekleyen nefis de var. Bunlar bir araya geldi miydi senin hiçbir bilginde para etmez, bir şeyinde para etmez.

Allah cümlemizi affetsin... Tevfikat-ı samadaniyesine mazhar etsin...

Erkeği erkekliğini bilen, kadına da kadınlığını bilip iffetini muhafaza edenlerden etsin cümlemizi.

c. İtikâfa Uygun Mescit

كُلُّ مَسْجِدٍ فِيهِ إِمَامٌ وَمُؤَذِّنٌ
فَالْإِعْتِكَافُ فِيهِ يَصْلُحُ

Küllü mescidin. Her mescid, ufak büyük. *Fîhi imâmün.* Bu camide imam vardır. *Ve müezzinün.* Bir de müezzin vardır. Ezan vakti geldi mi ezanını okur, müezzin. İmam da gelir, namazını kıldırır.

Fe'l-i'tikâfü fîhi yaslûhu. Bu mescidde itikâf etsin. İtikâf ki Ramazan'ın 20'sinden 30'una kadar olan gün içerisinde Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* sünnet olarak bize terk etmiş, o her sene bunu vazife etmiş,

yapmış. Ramazan içerisinde 20'sinden 30'una kadar her gün kendisini camide hapseder, dışarıya çıkmazmış. Bize de sünnet kalmış, biz de 20'sinden 30'una kadar olan o itikâfları, çünkü bazı kimseler diyorlar ki bu itikâf ancak Mekke'de Medine'de olur diyorlar. Buna karşılık bu hadîs-i şerîfte de Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* itikâfın her imamı ve müezzine olan camide caiz olduğunu, hatta cuması kılınmayan camilerde de caizdir. Cuma vaktinde çıkar, çok hızlıdan camiye gider, cuma namazını kılar, gelir kendi bulunduğu cuması camisine. Çünkü her camide cuma olmuyor ya bu mescitlerde. Onun için orada da itikâf caizdir. Çünkü imamı müezzini var, fakat hasıbi yokmuş. Başka hasıbi olmadığı için cumasına gider, camide kılar, gelirken o evinde bir itikâfını yapar. İtikâf çok büyük bir ibadettir, hepinize tavsiye ederim. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* bir sene her nedense bir aile meselesi sebebiyle Ramazan itikâfını yapamadı, sonra onu Şevval'de kaza etti. Şimdi ben bu sene çok istedim Mekke-i Mükەرreme'de itikâf ederiz diyerekten ama bu da bize nasip olmadı. Çünkü baktım orada itikâf müşkil bir iş. Biz öyle altımıza yatak

istiyoruz, üstümüze yorgan istiyoruz, başımızın altına yastık istiyoruz, işte rahatlık istiyoruz herkesten. Oradaysa onların hiçbirisini bulmak imkânı yok, kalabalıktan. Yapamadım. Şimdi inşallah kazasını yapmaya çalışacağız.

d. Şehit Yarasının Kokusu

كُلُّ كَلِمٍ يُكَلِّمُهُ الْمُسْلِمُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ تَكُونُ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَهَيْئَتِهَا إِذَا طُعِنْتَ تَفَجَّرَ دَمًا
وَاللَّوْنُ لَوْنُ الدَّمِ وَالْعَرْفُ عَرْفُ الْمِسْكِ

Küllü kelmi yüklehümü'l-müslimü fî sebîli'llâhi.

Küllü kelm yara, her bir yara ki, düşman tarafından almıştır o adam, ok yarası, silah yarası, efendim, süngü yarası, ne olursa olsun. Hepsinin bu aldığı yara, fisebilillah. Allah yolunda muharebeden böyle bir yara aldı da, işte ahirete göçtü.

Tekûnü yevme'l-kiyâmeti ke-hey'etihâ. Kıyamet günde bu acayip bir meseledir. Müslümanlıkta ahirete inanmak şarttır. Ahirete inanmayan insan müslüman sayılmaz.

Biz ahirete inancımız var ki, bu hayat bizden tükenecek şüphesiz. Ama bizim bu vücudumuz bir teyptir, bunu iyi bilmek lazım. Vücudumuz tam bir teyptir. Bütün günkü hareketimizi zapt ediyor vücudumuz. Vücudun kalıbında değil de, ruh kısmında toplanıyor. Bu zapt olunan fotoğraflar, fotoğrafıyla zapt olunuyor. Bu İstihkâ edilerek alınan fotoğraflar yevm-i kıyamette arz olunacak, önümüze çıkarılacak, işte halin. Hatta ölmeden evvel cenaze, can verirken de bu fotoğraf kendisine gösterilir. Hayatı kendisine gösterilir. Bir levha halinde. Hayatını seyreder. Ta buluş devrinden son devresine kadar ne kadar iyilik veya kötülük yaptıysa o fotoğrafları karşısında kendisine arz olunur. Hani o zaman ki, bakarsın bazı ölecek adam suratını buruşturur, korkunç bir hal alır.

Neden?

Görüyor o manzarayı artık. Şaşıyor onu görünce artık. Ondan sonra tövbesi makbul değil artık. Çünkü ahiret hayatını görüyor. Görünce, işte ona bakınca bir nedamet, bir pişmanlık, bir felaket, yüzünün buruşmasına vesile oluyor. Koku değil. Bir koku vasıl olur bu arada. Eğer hayatını güzel geçirdiyse, o levha

güzel şekilde kendisine arz olunarak, çok bunun memnuniyeti içinde, canının çıktığının bile farkına varmaz. Tereyağından kıl çeker gibi çekerler, hiç farkına varmaz. Allah böyle hayırlı ölümler cümlemize nasip etsin. Bu ölüm, bak işte görüyoruz, olacak. Fakat öldükten sonra, çok insanların aklı burada şaşırılıyor. Toprak olacağız, çürüyeceğiz, kemiklerimiz dağılacak, her şey yok olacak. Bu yokluktan sonra yine bir varlık gelerekten bizi huzur-u rabbu l-alemde dikecek. Bu varlık nasıl olurmuş diye hiç de düşünme. Ana kar-nında seni yaratan Allah, öyle bir Allah ki, seni yine hiç yoktan yapacak. Yapamaz dedin miydi Müslümanda olamazsın yani. Olmaz böyle şey dedin mi, Müslümanlıkla hiç alakası yok adamın.

Allah'ın kudretine, o olur mu bu? Ne demek yahu? Sen nasıl oldun?

O ana rahminde, bu süt su parçalarından, nasıl bu vücuda sahip oldun da, aya kadar da gidiyorsun bugün? Bu kudretin sahibi seni tekrar yapamaz mı yahu? Bugün tayyare düşüyor, parçalanıyor. Gemi düşüyor, parçalanıyor. İşte neler olsa parçalanıyor. Fakat

yeni şey yapılmıyor mu. Çünkü bu şeyleri var herhalde. Fabrika aynılarını çıkartıp duruyor.

Ee, bu Allah Teâlâ'nın buna gücü yetmez mi hiç canım? Bu kadar şey olmaz. Onun için *Âmentü billâhi ve melâiketihî ve kütübihî ve rusulihî ve'l-yevmi'l- âhiri.*

Ve'l-yevmi'l-âhir (Ahiret) gününe inanmak. Hayrı şerre, kadere inanmak imandandır.

Yevme'l-kiyâmeti ke-hey'etihâ. Bugün nasıl yaralandıysa, yarayı neresinden aldıysa aynı şeklinde. İkinci, Yâ rab işte görüyorsun yarayı. Ben senin için de, senin için bu yarayı aldım. Canımı feda ettim yani.

İzâ tu'inet tefecceru demen. Kanı da akıyor. Kanı da akarak o gün duracak huzur-u Rabbil aleminde. Nasıl yarayı aldığımızda kanı akıyordu, bugün de kanı akarak duracak.

Ve'l-levnü levnü'd-dem. Kan, kan renginde. *Ve'l-arku arfü'l-miski.* Yalnız koku, mis kokusunda. Buhârî'nin, Müslim'in rivayetleri:

كُلُّ حَرْفٍ مِنَ الْقُرْآنِ يُذَكِّرُ فِيهِ الْقُنُوتُ فَهُوَ الطَّاعَةُ

Küllü harfin mine'l-Kur'âni. Kur'an-ı azı-
muşşanda harf diyor, 6600 küsur ayet diyorlar.
Her bir ayet şu kadar kelimedenden ibaret, her
kelimede şu kadar harfdan ibaret. En
aşağıdaki harf bir kelime olur mesela.

*Küllü harfin mine'l-Kur'âni yüzkeru
fîhi'l-kunûtü fe-hüve't-tâ'atü.* Kur'an'da
hangi kelime ki Kunut'tan bahsediyor, o taatin
manası, taat manasıdır yani. Taat demektir o.
Allah-u Teâlâ'ya dua edin, uzun namazlar kılın.
İşte kunut duaları okuyoruz ya, Allâhumme
innâ nesteînuke ve nestağfiruke ve nestehdik
diyerekten Kunut duası diyoruz ona. Yani ib-
adetteki dualar taat manasıdır.

e. Tevhid ve Anne-Baba Duası

كُلُّ شَيْءٍ بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللَّهِ حِجَابٌ إِلَّا شَهَادَةَ
أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَدُعَاءَ الْوَالِدِ لَوْلَدِهِ

*Küllü şey'in beynehû ve beyna'llâhi
hıcâbün.* Bütün eşya Allah ile aramızda mana-
lar vardır. Bizim Allah-u Teâlâ'yı bu

gözlerimizle görmenin imkânı yoktur. Çünkü beşer gözü onu görmeye takat getiremez, takat getiremez. Takat getiremediğinden dolayı göremez. Binaenaleyh hicâblar vardır o gözlerinin nuru gitmesin diyerekten Cenâb-ı Hak böyle hicâblar koruyor. Eşyaların hepsi böyle.

İllâ şehâdete en lâ ilâhe illa'llâhi. Bu kelime-i tevhide hicâb yok. Bu mü'minin ağzından çıkar çıkmaz, Rahman'a ulaşır. Hiç! Saniye geçer aradan yani. Ulaşır. Bir. Bunu ileride de bir hadis daha gelecek. Ağız, Lâ ilâhe illallah derken hiç kapanmaz. Lâ ilâhe illallah, Lâ ilâhe illallah. Bak hiç oynamaz. Lâ ilâhe illallah, hiç oynamaz. Nasıl bunlar kapanmıyorsa, binaenaleyh Allah ile kul arasındaki bu tevhitte de hiçbir mani yok. Doğru Cenâb-ı Hakk'a ulaşır.

Binaenaleyh ne demek?

Tevhidi çok yapın demek. Allah'ı çok anın. İkincisi, *ve duâ el-vâlideyn. Şehâdeten lâ ilâhe illallah, ve duâ el-vâlideyn.* Şehâdeten aksediyor. Vâlideynin duası. *Li-veledihî.* Evlâdı için Validenin duasına da mâni yok. Bu da Allah olmuş. Vâlideyn. *Duâ-l-vâlideyn.* Al-

lah hepimizin kusurunu affetsin. Ana babalarımıza karşı kusurumuz çok. Hatta anamız babamız göçlü ahirete gitti. Fakat yine evlatlık vazifesiyle bugün kıldığımız her beş vaktin arkasında onlara dua etmek mecburiyetindeyiz. Bu duayı yapmadığımız takdirde rızığımız kesilir. Rızıkların kesilmesine yegane mani anne babaya yapılacak duayı unutmaktan ileri gelir. Sen diyeceksin, bana çok para geliyor. Hiç de aklıma geldiği yok anamın babamın. Ama kazancım çok. Bu, rızkın ne demek olduğunu bilmemekten ibarettir. Rızık paraları yağmak demek değildir. Rızık iki kısımdır, maddi ve manevi. Maddi rızık, dünya rızığıdır, o gelir gider, o bir şey değil. Asıl rızık, manevi rızıktır. İnsanı Allah'a yaklaştıracak, Allah'a muti kılacak rızık, Allah'tan gelir adama. Yağmur gelmeyince yerde bir şey bitmez. Yağmur gelmeyince yerde bir şey bitiyor mu? Gönüllerin de rahmeti ilahi inmeyince bir şey bitmez. Binaenaleyh validesine duayı terk edenlere rahmet inmez. Tevhitten mahrumdur. Onun için validemize karşı çok saygılı olmak. Cenâb-ı Hak bunun için valideye üf, üf, ince ufak bir tabir... Üf! Ananıza, babanıza

kızarsınız bazı, aklı da ermez belki ana babanın. Bir şeyler söyler. Eee bıktım yani, of! Yeter artık! Bunlar çok yersiz ve çirkin sözlerdir. Anaya karşı, babaya karşı, katiyen böyle söz. İnsanlar da münafi, İslâm'a da münafi, adâb-ı İslâmiye de münafidir. Siz hepiniz ana baba olursunuz inşallah çocuklarınızı da görürsünüz. Bir çocuk nasıl yetişiyor acaba?

O çocuk üzerinde ana nasıl titriyor?

Gece uykusunu terk eder, henüz bütün gün onunla meşgul olur. Üstünü yıkamak, bezini yıkamak, kustuğunu yıkamak kolay bir iş değildir ki. Onun gıdasını vermek falan. On On beş senede ancak meydana geliyor. Ondan sonrada telkin etmeye başlıyoruz. Allah affet bu kusurumuzu. Onun için demek her şeye bir mani var Allah'a yetişmesine. Fakat kelime-i şهادete hiç mani yok. Haa ilerde bir hadîste daha gelecek. Melekler bunu böyle bir surata alıyorlar ki, araların oğul verdiğini görmüşsünüzdür ya, oğul verirken vuuuu diye bir gürültü yaparlar böyle sevinçlerinden, bu sevinçlerinden onlar nasıl kanat çırparak giderse, melekler de bu kulun, Yâ Rabb senin

bu kulun böyle bir tevhidle seni anıyor diyerekten böyle bir sevinç duygusu içerisinde Cenâb-ı Hakk'a ulaştırırlar bunu.

كُلُّ شَرْطٍ لَيْسَ فِي كِتَابِ اللَّهِ تَعَالَى
فَهُوَ بَاطِلٌ وَإِنْ كَانَ مِائَةَ شَرْطٍ

Küllü şartın leyse fî kitâbi'llâhi teâlâ fe-hüve bâtilün. Bir helal şey, bir haram şeyi diyor ki; Canım, sen bunu iç yahut ye. Vebali varsa Allah hakkı için, Peygamber hakkı için, işte anam hakkı için, babam hakkı için sayıyor. Bunlar benim olsun üzerime diyor. Bunlar hep boş. Hep boş laf, hiç kıymeti yok.

Hiçbir zaman helal helaldir, haram haramdır. Helal hiçbir zaman haram olmaz, haram da hiçbir zaman helal olmaz. Allah neye ki haram dedi, kıyamete kadar haramdır. Neye ki helal dedi, kıyamete kadar da haramdır. Bunu böylece bilmek lazım. *Ve in kâne miete şartın.* Yani çoktan 100 defa yemin ediyor, ne edersen et. Helalı hiçbir şey değiştirmez.

Onun için “*el-müslimûn inde şurûtihi*” Müslümanlar şartlarına riayetkârdırlar. Senle bir ortaklık yaptık. Şart koyduk oraya. Şu şart,

şu şart üzerine. Şöyle bir şey yapalım. Şartlarına riayet etmek mecburiyetindedirler. “*Mâ vâfakat hâk.*” Fakat bu şart hâkka uygun olduğu taktirde. Şart hâkka uygunsa, ona riayet etmek mecburiyetindeyiz. Ama hâkka uygun değil de, efendim, hilelikle, kudalarla, haramlarla yapılacak işse onu insan düşünecek. Bunu biz nereden tevil edeceğiz? Şuraya bak. Bunlar caiz mi, değil mi? Helal mı, haram mı? A helalse ne a'la. Eğer harama aitse oradan uzak olmaktan başka çare yok.

f. Haram Kazancın Sonu

كُلُّ لَحْمٍ أَنْبَتَهُ السُّحْتُ فَالنَّارُ أُولَىٰ بِهِ
قِيلَ وَمَا السُّحْتُ؟ قَالَ: الرِّشْوَةُ فِي الْحُكْمِ

Küllü lahmin. Şimdi bunu güzel dinlemenizi isterim. *Küllü lahmin.* *Lahm* et. Her et ki yani vücudumuzda şu beslendiğimiz et, yağ, neyse her şeyimiz vücudumuzda. *Enbetehü's-suhtü.* Bunu haramlar, Haramlarla bitmiştir bunlar. Bu etler haramlarla kan, et, ne varsa haramla meydana gelmişti.

Fe'n-nâru evlâ bihî. Ona cehennem daha yakındır. Ona bu vücuda cehennem daha evladır.

Kîle: Ve me's-suhtü? Suht'ü ashab anlayamadı.

Dediler ki; suht nedir Yâ Resûlallah?

Suht bütün günahlara şamilse de, burada Cenâb-ı Peygamber, *er-rüşvetü*, rüşvettir dedi. Rüşvet şimdi şey yerine geçti. Herkesin şey verir gibi vermek mecburiyetinde hissediyor, düşünmüyorlar artık bu rüşvettir diyerekten öyle bir hal almış diyorlar. Halbuki bu tamamıyla haram. Efendim beni idare etmiyor. E Allah sıhhat afiyet vermiş, bu da idare etmiyorsa başka bir idare yerini bulursunuz. Bu beni idare etmiyor diyerekten halkın işine engel olup da ondan para koparmak suretiyle idare etmek caiz mi r?

كُلُّ امْرِئٍ فِي ظِلِّ صَدَقَتِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
حَتَّى يُقْضَى بَيْنَ النَّاسِ

Küllü'mriin fî zılli sadekatihî yevme'l-ki-yâmeh. Kıyamet gününde herkes verdiği sadakanın gölgesi altında olacak. Bu mücerrettir ki, büyüklerimizden de dinliyoruz, kitaplardan da okuyoruz ki, sadaka aynı zamanda vücutlarda olan hastalıkları da giderir. Hastalıklarının tedavisini de sadakalarla yapılır. Niçin? Fakir bir kimsenin gönlünü aldığı vakitte Allah-u Teâlâ memnun olunca sana da şifa bahşedecektir. Çünkü Şafiî Allah, Eğer sen şifayı şu ilaçtandır, bu ilaçtandır dersen, bu şirke kadar götürür insanı. Şifa Allah'tandır. Bunu sebep eden şifa da verir. Sebebini hâlk etmediyse istediğin kadar iç ilacı.

Onun için sadakaya çok önem vermek lazım.

Günde ben kaç lira harcıyorum boş yere?

On, yirmi, otuz. Hiç olmazsa bunun mukabilinde on beş, yirmi, otuz lirada gündelik hayra harca.

Hayra gelince bunu harcayamıyor. Fakat günah yerlerine, şer yerlerine verirken hiç düşünmüyor bile. Akşama evdeki çocuklar acaba ekmek parası var mı yok mu onu hesap

etmiyor. O günah keyfini tatmin etsin de ne yaparsa yapsın. Ne zamana kadar?

"Hatta yevmel kıyameh, hatta yupta beyne'n-nas." Kıyamette, hesap, kitap hepsi huzur-u rabbil âleminde, o dava hallolunca, cennetlik cennete, cehennemlikte cehenneme girinceye kadar, ne kadar zaman geçecekse geçsin, bu sadakasının gölgesinin altında rahat, emin bir şekilde yaşıyor demektir. Ama hep bildiğimiz bir şey var. Sözle hiçbir şey olmuyor. Ben kendi kendimde tecrübem. Birçok kusurlarımız var, biliyorum. Onları böyle acaba nasıl yapacağım, terk edeceğim diyerekten işin içinden çıkmak çok zor. İnsanlar yaratılıştaki, hilkatlerinde, yetişiş şekillerinde nasıl yetiştiyseler, o önce gelmiyor.

Onun için,

كُلُّ مَوْلُودٍ يُوَلَّدُ عَلَى الْفِطْرَةِ - الْإِسْلَامِ -

Küllü mevlûdin yû'ledu ala fıtratil İslâm.
Her çocuk İslâm fıtratı üzerinde yetişir. Doğar.

İngiltere'de İngiliz'in çocuğu da Amerika'nın çocuğu da Rus'un çocuğu da Müslüman olarak doğar. Allah onların hepsini İslâm fıtratının

üzerine yaratıyor. Yalnız ebevvah, babalar onları hangi yola götürecekse o yola onlar götürür. Burada çok kabahat bugünkü Müslümanın kabahatidir yani. Evladını bırakıyor kendi haline canım çocuk ne bilir. Onu sen başında onu yetiştirmişsin, bugün onun istikbalini de sen temin edeceksin. İstikbal maddede değil, maneviyattadır. Maddede olan istikbal, bırakıp gidiyorsun nihayetinde. Ona istikbal mi derler?

Çok paramız var. On milyon, yüz milyon. Bırakıp da gideceksin. Neye yarayacak o?

Seninle gidendir senin istikbalin. Senin istikbalin seninle gidendir. Sen ne gönderiyorsun ahirete?

Yok, bir şey gönderdiğin. Öyleyse boşuna gidiyorsun. Onun için insan kazanır ama kazandığından, ahiretini kazanmak için kazanır. Yoksa ahiretini kazanamayacak paralar vebalden ibarettir. Vebalden ibarettir. Onun için Bursa'nın Hüdavendigâr dedikleri Çekirgesinin camisine koca bir levha yazmışlar. Yaldızlı maldızlı herkesin gözüne çarpar. Gittiğiniz vakitte görürseniz.

"*Hayru'l-mâl mâ unfikâ fî sebîlillâh.*" Bir defa yazılmıştır. Efendimizin sözlerinden birisi.

"*Hayru'l-mâl mâ unfikâ fî sebîlillâh.*" Malın hayırlısı birikip de fabrikaları, binaları yapanlar değil de Allah yolunda harcananlardır. Allah yolunda harcanan *hayru'k-mal*ın zıddı, *şerru'l-mal* olur. *Şerru'l-mal*, saklanan paralar. *Hayru'l-mal*, Allah yolunda infâk olunan paralardır. Cemiyet batıyor, sen hâlâ umunda değil dünya. Ben yaşayayım da kim ölürse ölsün diyorsun, cemiyet ölürse ölsün, bana ne.

Cemiyetin yaşamasına hizmet etmişsin, evlatları İslâm dini hizmetine yetiştirmek, babaların vazifesiyyken ihmal ettiler babalar bunu. Din yollarını ihmal ettiler, çocuklarının dinlerini öğretmekte mahrum olanlar, dinsiz çocuğunun yapacağı da bunda başka bir şey değildir. Dinsiz ne yapar?

Dinini bilirse, Allah'ını bilirse ki Allah seni yaratmış, zekâ vermiş.

Bu sefer hac da duydum. Bir Fransız doktoru, profesör, yüksek doktor, iman etmiş,

düşünmüş, bakmış, öğrenmiş her şeyi. Ha bu İslâm'dan daha iyisi yok demiş. *Lâ ilâhe illallâh Muhammedun Resûlullah* diye İslâmiyet ile müşerref olmuş. Bugün Fransa'da her gün için 5 tane büyüğün, büyük gavurun Müslüman olduğunu tespit etmişler, her gün için. E biz Müslüman memleketinde doğalım, büyüyelim, adımız Mehmet olsun, babamız bilmem ne olsun da yine bugün İslâm'ın dışına çıkalım, olur mu bu? Demek ki bu kabahat anaya, babaya düşüyor. İhmal etmişiz, kendimiz de ihmal etmişiz. Şimdi de diyor ki ne yapalım hoca biz mektepsiz zamanda büyüdük, biz de ne olacak artık işte.

Ee, ama Allah'ın verdiği zekâ var, düşünürsün. Ne oluyor bunun neticesi. Onun için buna çok dikkat edin. Evlatlarımızı hangi meslekte okutursan okut ama dindar olarak okut.

Meslek çok, hepsi ihmal edilmez. Her meslekte lazım. Hiç ihmal edilecek bir meslek yok. Hepsi lazım, hepsi lazım ama dindar olaraktan. Dininden haberi olmayan insanın mesleği ne olursa olsun, kıymeti yok o zaman.

g. Hidayet ve Pişmanlık

Onun için bakınız şunu da dinleyelim:

كُلُّ أَهْلِ الْجَنَّةِ يَرَى مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ فَيَقُولُ:

لَوْلَا أَنَّ اللَّهَ هَدَانِي فَيَكُونُ لَهُ شُكْرًا

وَكُلُّ أَهْلِ النَّارِ يَرَى مَقْعَدَهُ مِنَ الْجَنَّةِ فَيَقُولُ:

لَوْ أَنَّ اللَّهَ هَدَانِي فَيَكُونُ عَلَيْهِ حَسْرَةٌ

Küllü ehli'l-cenneh yerâ mek'adehû mine'n-nâri. Fe-yekûlü: Lev lâ enna'llâhe hedâni, fe-yekûnü lehû şükran. Ve küllü ehli'n-nâri yerâ mek'adehû mine'l-cenneti. Fe-yekûlu: Lev enna'llâhe hedânî, fe-yekûnü aleyhi hasraten.

Küllü ehli'l-cenneh. Bu acayip bir şey. Küllü ehli'l-cenneh. Bütün ehli cennet yani. Yerâ mek'adehû mine'n-nâri.

Allah hepimize hayırlı ölümler versin. Ölüm diyoruz ya, ölmezden evvel bizim canımızı alan Azrail *aleyhisselam*, canımızı alır almaz, bize cehennemdeki yeri de gösterir. Gör işte bak, eğer iman sahibi olmasaydın senin yerin burasıydı der. Ama şimdi

der, kurtardın paçayı, şimdiki yerin işte burası. Cennetteki o yeri gösterir. Ki onu görünce adam kendinden geçer, ruhen.

Her mümin, her ehl-i cennet, cennetteki, cennete girer girmez, cehennemdeki yerini de görecek. Bir ölmeden evvel görecek, bir de cennete girdikten sonra görecek.

Yerâ mek'adehû mine'n-nâri. Mek'ad, oturacağı yer, karargâhı. Emin olunuz, hepimizin yerleri ayrı ayrıdır. Hem cennette yerimiz var, hem cehennemde yerimiz var. Cenâb-ı Hak yaratırken bizi cennette de yerimizi koymuş, cehennemdeki yerimizi koymuş. Bak işte iman eder, amel-i salih edersen buraya. Yok, imandan uzak, amel-i salihden uzaksan buraya. Sen bu iki yoldan birincisini tercih et.

إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا¹

"İmma şakiran ve imma kefuran."

¹ İnsân Suresi, 3.

İster şükret, cennetin yolunu tut, ister sen küfrün yolunu tut, cehennemin yolunu tut. *Yerâ mek'adehû mine'n-nâri.*

Ehl-i cennet, cehennemdeki yeri görünce diyorlardır ki:

Lev lâ enna'llâhe hedâni, fe-yekûnü lehû şükran. Oh, Cenâb-ı Hak bize hidayet etti de buraya girdik, eğer O'nun hidayeti olmasaydı ne olurdu bizim halimiz diyerekten şükürlerini ihtisar ediyorlar.

Mukabil. Ve küllü ehli'n-nâri.

Bütün cehennem ehlide. *Yerâ mek'adehû mine'l-cenneti.* O da cennettekini yerini görüyor. O'na da cennetteki yerini gösteriyorlar. Cehennemin içerisinde çeşit azap şeyleri. Oradan bakıyor cennete. Hani televizyondan da şimdi, temsil de belki hatadır ama televizyonlarda nasıl görüyoruz?

Cehennemde de demek ki iki tarafın televizyonları işliyor. Bu Allah şeyi. Cehennemdekini görüyor, cennettekini de görüyor. Bir de konuşmaları var aralarında. O da ayrı.

*Küllü ehli'n-nâri yerâ mek'adehû mine'l-cen-
neti.* O da cennetteki yerini görüyor. A ne fena
değil mi? Ahh bir iman etseydim de, Allah'a ib-
adet etseydim de, buraya gitseydim ne olurdu?

Şimdi o zaten azapta. Bir de o güzel yeri
görünce bir kat daha artıyor azabı. Ah, niçin
kaçırdın bu fırsatı elden diyerekten.

Fe yekûlü, o zaman onlar diyor:

*Lev enna'llâhe hedânî, fe-yekûnü aleyhi
hasraten.* Yani, Allah-u Teâlâ;

أَوْ تَقُولَ لَوْ أَنَّ اللَّهَ هَدَانِي لَكُنْتُ
مِنَ الْمُتَّقِينَ²

*Ev tekûle lev enna(A)llâhe hedânî lekuntu
mine'l-müttekîn.*

İyi ama sen o yola gitmedin ki. Allah, her-
kesin işi yollarında veriyor bu kuvveti.

Bir tane daha okuyayım.

² Zümer Suresi, 57.

كُلُّ الذُّنُوبِ يُؤَخِّرُ اللَّهُ مَا شَاءَ مِنْهَا
إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ إِلَّا عُقُوقَ الْوَالِدَيْنِ
فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يُعَجِّلُهُ لِصَاحِبِهِ فِي الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا قَبْلَ الْمَمَاتِ

Küllü'z-zünûbi yuehhiru'llâhü mâ şâe minhâ ilâ yevmi'l-kiyâmeti illâ ukûka'l-vâlideyni fe-inna'llâhe teâlâ yüaccilühû li sâhibihî fi'l-hayâti'd-dünyâ kable'l-memâti.

Küllü'z-zünûbi. Bütün günahlar var ya, çeşitli günahlar var. Her bir günah, *yueh-hirullâhü mâ şâe minhâ*. Bunun cezasını Cenâb-ı Hak tehir eder. Tehir, geriye bırakıyor, vermiyor cezayı.

İlâ yevmi'l-kiyâmeti. Kıyamete kadar günahın cezası verilmiyor kalıyor. *İllâ ukûka'l-vâlideyni.* Ancak anaya babaya olan isyanın cezası bırakılmıyor. Şimdi dinledim de şimdi pek acı bir durumda. Dedi, bu da anasına öyle yaptıydı vaktiyle dedi. Onun cezası demek gösteriyor Allah Teâlâ.

Fe inna'llâhe teâlâ yüaccilühû li sâhibihî fi'l-hayâti'd-dünyâ kable'l-memâti. Ama

bugün vermez de, biraz sonra verir. Ama ölmezden evvel veriyor bu cezayı. Onun için Allah *Celle ve Alâ* hepimize intibahlar nasip etsin.

h. Faydasız Bina, Amelsiz İlim

Bir tanecik daha geldi:

كُلُّ بُنْيَانٍ وَبَالٌ عَلَى صَاحِبِهِ إِلَّا مَا كَانَ هَكَذَا
- وَأَشَارَ بِكَفِّهِ - وَكُلُّ عِلْمٍ وَبَالٌ عَلَى صَاحِبِهِ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا مَنْ عَمِلَ بِهِ

Küllü bünyânin vebâlün alâ sâhibihî, illâ mâ kâne hâkezâ ve eşâra bi keffihî ve küllü ilmin vebâlün alâ sâhibihî yevme'l-kıyameti ille men amile bihi.

Küllü bünyânin vebâlün alâ sâhibihî. Her bir bina sahibine vebaldır. Neden acaba?

Nasıl hadîs-i şerîf bu böyle. Oturacağız içerisinde, ihtiyacı kadarına. Sorgu yok. İhtiyaçtan fazlasını böyle binaları harcayarak menfaat teminine kalkmak akılsızlığın alametidir. Niçin?

Çalış! Çalıştıramıyorsan çalıştır. Topla paraları bir yere. Büyük fabrikalar, büyük tesisler kur. Büyük binalar yapacaksınız, ne olacak yahu?

Bir gün zelzele gelir, hepsini yıkar atar. Paralarınızı toplayın da cemiyet halinde büyük fabrikalar kurun da düşmanlarınıza rezil olmayın. Bu binalar size şey yapmaz ki şereflendirmez ki. Şerefınız, memleketinizdeki fabrikaların çokluğuyla olacak. Sanatların çokluğuyla olacak, işlerin çokluğuyla olacak. Binâenaleyh sen ona gitmiyorsun. Eh benim param var ben yaptırayım şurada on katlı bir bina. Bir tane daha, bir tane daha. İşte yirmi, otuz, üç, dört, beş tane apartmanı var. Öteden fakir şimdi geliyor, görüyor. Bak, görüyor musun?

Ha bu sene aramıza bir Gavuristanyalı Müslüman düştü hacda. Bunlarda ders, ibret var da onun için söyledim. O kardeşin bize çok faydası da oldu. Arıcı kendisi. Arı sütü denen şeylerden de usta olmuş. Bize burada bu arı sütlerinden verdi, elhamdülillah gücümüz kuvvetimiz başka oldu. Şimdi o adam diyor ki:

Biz Yugoslavya'da dört tane fabrikamız vardı. Yugoslavya sallanmaya başladı. Bize de haberler geliyor ki kaçın. Babama dedim ki baba müsaade et ben gideyim bari. Oğlum ölürsek hep beraber ölürüz kaçma. Derken kaldık. Bir gün bir gece geldiler, bizi evden aldılar. Götürdüler bizi bir meydana. Gece vakti, elektrikler böyle, projektörlerle doldurulmuş meydan. Orada şimdi beni takdim ediyorlar.

Bu adamı görüyor musunuz? Etrafta dolu çapulcular. Görüyoruz. Bu adamın bak üç tane apartmanı var, beş tane arabası var, şu kadar malı var, şu kadar kravatı var, bu kadar pal-tosu var, bu kadar esbabı var, şurada şusu var, senin neyin var?

Senin çok pabucun da yok, bak bunun on tane birden. Bunları ne yapalım?

Allah! Atmışlar hapse. Öyle, nihayet bir büyüğün şefaatiyle kurtulmuş, gelmiş buraya şimdi. Pabuçsuz olarak geldim diyor. Yırtık bir don ile geldim diyor. Allah yardım etsin, imdat etsin cümlemize. Binâenaleyh neydi burada ders?

Küllü bünyânin. Bunları böyle binalara vereceksin de ne fayda çıkacak sana?

Sen cemiyetin kalkmasına bak. İnsanlığın şimdi çok ders var ya. Şimdi ben Allah'a muhafaza etsin. Hamd-u senâ, şükran, nimet. Haccı da küçümsemek değil yani. Haccı da küçümsemek değil söylediğim. Kaç defadır gidip geliyoruz. Fakat insan olamayınca insan bu gidiş gelişleri hiç para etmiyor yani. İnsan neyse öyle gidiyor, öyle geliyor. Değil mi böyle? Bazen bozularak da gelenler de var Allah esirgeye. Bozularak da gelenler var. Hâlbuki biz orada tekemmül edeceğiz, daha güzel bir huy, ahlâk, selamet versin bu hacı efendilere. Dualar alacağım. Hâlbuki geliyoruz da hiç öyle olmuyor.

Allah kusurumuzu affetsin...

Onun için insanlık doğuştan itibaren başlıyor. Ananın, babanın vazifesi burada çok mühim. Evladını Müslüman olarak, iyi ahlâklı olarak, Müslümanlık da kâfi gelmiyor çünkü. Müslüman, hepimiz Müslümanız elhamdülillah ama ahlâk cihetinden çok zayıfız. Cemiyete yardımcı olamıyoruz, ihmalimiz çok. E bunları, ıslahı da mümkün değil, kolaycacık olmuyor ki.

Şimdi sen bir bahîl adamı yakala, de ki ya utanmıyor musun sen? Bak burada cami yaptıracağız, şunu yaptıracağız, ver bakalım sen biraz para. Bin tane dereden su getirir, alamazsın elinden parayı. Ötekisi de, cömert alışmıştır. Önüne gelene tutuşturur elinden geldiği filan bir şeyleri. Hilkat bunda öyle, bunda da böyle. Bunun sebebi, ananın yine babanın büyük rolü var burada. Allah-u Teâlâ'nın şeysi de var ama ananın babanın çocukları yetiştirirken bunları güzel, İslâm terbiyesi üzerine cömert, şecâatli, metin, azimkâr. Efendim, İslâm'ın davalarına hadim, hizmetçi bir şekilde yetiştirmesi hepimizin vazifesi yani.

Şimdi bize kız evladı getirmiş bizim talebelerimizden birisi, biz de çocuk çoluk olmadığı için size hizmet etsin diyerekten 18 yaşında çocuk. Fakat Elif'i bilmiyor. Bizim hanım kaç günden beri uğraşıyor da Elif'i öğretmek için bir türlü öğretemiyordu, kolay da değil. Yaş ilerlemiş, bir Elif'i öğrenemiyor. Neden bu acaba yav? Vaktiyle bunun babası neden bunu bu kadar ihmal etmiş, bu yaşa gelmiş de Elif'ini bilmeyen insanın okuduğundan ne olur yani?

Anadan babadan kaptığı ile okuyacak, o da kim bilir kaç yanlışı okuyacak. *Allah-u Ekber* diyecek söyleyecek, Elham'ında kim bilir kaç yanlışı, tahiyyatında kim bilir kaç yanlışı. Ee, çocuklarımızın çoğu da böyle.

İşte her gün bunlarla biz karşı karşıya geliyoruz da, yani acı bir durumdur. Hâlbuki bunların yetiştirilmesinde büyük hizmetler lazım. Binaları harcanan paralarla olmaz ki bunlar. Bunları hak yolunda fî sebîlillah, fî sebîlillah para yalnız düşmana karşı harp zamanı değildir. Hani harp olsun da e ben o zaman hepsini veririm. Öyle iş yok. Şimdiden hazırlanmazsan o gün hiçbir şeyin yok. Aniden geliyor bom bom bom de deyip yakıp gidiyor ortalığı. Niçin?

Bak şimdi hazırlan ki o gelirken sen de çık karşısına gelme buraya de. Bu hazırlığın yoksa bugünkü hazırlığın para etmez.

Küllü bünyânin vebâlün alâ sâhibihî, illâ mâ kâne hâkezâ. Şu kadardır işte. Yetecek kadar. Bir evin ihtiyacın kadarsa o kadar için vebal yok. Ondan fazlası için vebal var.

Ve eşâra bi keffih. Eliyle işaret etti.

Ve küllü ilmin vebâlün alâ sâhibihî. Her ilimde vebal. Yani bak, her ilimde vebal. Ben çok biliyorum. Ne kadar?

Her şeyi biliyorum işte. Çok bilginim. Ama vebal. İlim de vebal olur mu?

Küllü ilmin vebâlün alâ sâhibihî. Sahibine vebal. *Yevme'l-kiyâmeti illâ men amile.* Ancak amel ettiği müddette. Onun için zemzemi içerken bize bir dua öğretiyorlar.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا

"Allahümme innî eselüke ilmen nâfian." Deyin diyorlar. Biz de içerken Ya Rab! Senden ilmi nâfi isteriz diyoruz. İlmi nâfi, faydalı ilim. Allah'a muti bir ilim. Havf, hâşyet içerisinde dolurmuş, rıza-i İlahiyi kasteden ilimler güzel ilimler.

Allah kusurlarımızı affetsin...

Bu kadarıyla yetsin.

Cenâb-ı Hak cümlemizi kendisinin razı olduğu kulların arasında kabul buyursun... Ve

bizi de intibahlar nasip edip rızası nerelerdeyse onları işlemek nasib-i müyesser eylesin...

el-Fâtiha.

Mehmet Zahid KOTKU

4 Muharrem 1394 / 27.01.1974

[Bütün Mehmed Zahid KOTKU/
HadisDerslerine PDF olarak ulaşmak için
tıklayınız.](#)

SERVER
KÜRSÜ